

B34425
A m. kir. Ferencz József Tudományegyetem Barátainak Egyesülete.

JELENTÉS

AZ EGYESÜLET 1925. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

ÖSSZEÁLLITOTTA

Dr. BUDAY ÁRPÁD

EGYETEMI NY. R. TANÁR,
AZ EGYESÜLET FŐTITKÁRA.

AZ EGYESÜLET KIADÁSA

1926.

SZTE Klebelsberg Könyvtár
Egyetemi Gyűjtemény
2

SZTE Egyetemi Könyvtár

J000438435

HELYBEN
OLVASHATÓ

B 34425

Főtitkári jelentés.

Múlt évi jelentésünkben az eddig eltelt három esztendő-t Egyesületünk csecsemőkorának neveztük. Méltóztassék meg engedni, hogy megmaradván ebben a gondolatkörben, az *ifjúkor első esztendejéről* tartsunk beszámolót.

Örömmel jelenthetjük, hogy az ifjú reményteljesen gyarapszik úgy szellemiekben, mint anyagiakban. Mégis meg kell említenünk azt az — öröndetes-e vagy fájdalmas? — tényt, hogy anyagi tekintetben még mindig nem tud lépést tartani. Vagyis: ha kiadósabb anyagi források állanának rendelkezésére, határozottan többet tudna felmutatni.

Az előző jelentésünkben jelzett gazdasági válság azonban nemcsak hogy nem csökkent, hanem a múlt évben érte el tetőfokát. Szakértők véleménye szerint azonban már megindult az egyensúlyozódás folyamata, ami kétségtelenül hozzá fog járulni ahhoz, hogy Egyesületünk anyagi keretei is állandósuljanak, s ennek megfelelő módon szellemi téren alkalmazkodhassunk a célkitűzésekben.

A közalkalmazottak egy részének állásvesztése és hasonló gazdasági okok magyarázzák meg rendes tagjaink elég számot tevő részének elvesztését. Tévedés volna azonban, ha úgy fognók fel ezt a tényt, mint valóságos veszteséget. Jórészt csak arról van tulajdonképen szó, hogy a pontosabb számbavételnél kitűnt, hogy nekünk is van egy csoport olyan tagunk, akiket a bejelentés alapján számon tartottunk anélkül, hogy tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek volna. Ez az eset minden egyesületnél előfordul és mindenütt a névsorok helyesbítésével segítenek rajta. Nálunk ez a munka folyamatban van, s remélhetőleg röviden arra az eredményre vezet, hogy csak azokat fogjuk tagjainkként tisztelni, akik az egyesület iránt vállalt kötelezettségeik teljesítésével erre a tiszteletre valóban rászolgálnak.

A látszólagos veszteséggel szemben kárpótlást nyújtanak azok az új tagjaink, akik valóságos nyereséget jelentenek Egyesületünkre nézve. Különösen alapítótagokban gyarapodtunk, amennyiben az elmúlt év folyamán 8-an fizettek alapítótagdíjat, még pedig heten 500—500 ezer, egyik százezer forintot. Az alapítók: dr. Cserey-Pechán Albin, dr. Matolcsy Károly, dr. Cserey Sándor, dr. Soós István, Cseh András (100.000), dr. Cserey Endre, dr. Horváth Győző, dr. Szarvas András. Új rendes tagjaink száma 29. Azonkívül 3 milliós adományt kaptunk dr. Dósa István úrtól, a kkdorozsmai járás főszolgabírájától és 250.000 koronát Leinzinger Gyula gyógyszerész úrtól. Fogadják mindnyájan Egyesületünk őszinte háláját.

Egyesületünk szélesebb körben való népszerűsítésére azt terveztük, hogy Szentesen vándorgyűléssel kapcsolatban megalkótjuk helyi csoportunkat. Javában folytak ebben az irányban a tárgyalások, mikor a Csongrád vármegyei főispán személyében történt változás halasztólag jött közbe. Mire ismét felvehettük volna az elejtett fonalat, a decemberi árvíz-katasztrófa rendítette meg a kedélyeket; minden energiát az árvízokozta károk eltüntetésére kellett fordítani és így tervünk megvalósítását kedvezőbb időre halasztottuk.

Közben igen kedvező látogatottság mellett folytak *szabad-egyetemi előadásaink*. (L. mell.) Előző jelentésünkben bizonyos reménykedéssel szólottunk arról, hogy bár megelőzőleg nyugtalanító volt ez előadások gyér látogatottsága, mégis sikerülni fog megtörnünk a közöny jegét és diadalmaskodni fog a belátás, hogy amikor az Egyesület szívósan ragaszkodik ez előadásokhoz, nem egyéni érdeket szolgál, hanem — az előadók — szívesen és kötelességérzetből a köznek kívánnak javára lenni. Örömmel jelenthetjük, hogy reménységünkben nem csalódtunk. Ismeretterjesztő előadásainkat állandóan nagy közönség látogatja, s ma az az örvendetes helyzet, hogy az Egyetemi Könyvtár újonnan létesített nagy előadóterme, melyben mintegy 170 ülőhely van, nem egy előadáson elégtelennek bizonyult az érdeklődők befogadására, holott megelőzőleg a csak harmadrésnyi terem is gyakran tudott volna még helyet adni.

Az előadók ez alkalommal is az egyetem tanárai közül kerültek ki, akik teljesen díjtalanul vállalták a munkát, sőt a szemléltető anyagról is maguk gondoskodtak.

Ezen kívül volt egy külföldi előadónk is: *Van Schaikné von der Boon Dina asszony*, hollandi írónő, aki november 19-én hazájának művészeti és irodalmi viszonyairól tartott magyar nyelvű előadást az egyetem auláját szorongásig megtöltő közönségnek. Van Schaikné asszony hazájában már a háború alatt élénk magyar propagandát fejtett ki, azóta pedig a magyar gyermekek érdekében tevékenykedik nagy eredmény-nyel. Dr. Bibó Istvánné öméltósága szives közbenjárásának köszönhetjük, hogy az előadás tartására vállalkozott és így módot adott nekünk, hogy az ő révén fejezzük ki köszönetünket a nemes hollandus nemzetnek azért a valóban keresztyéni viselkedésért, mellyel a meggyötört magyar nemzet gyermekeit felkarolta.

Egyébként a tavaszi időszakban 14, az őszi-ben 11, összesen 25 előadást tartottunk, melyeket 1516 fizető látogató hallgatott. A dolog természetéből folyik, hogy tömegesebb megjelenéskor több-kevesebb olyan hallgató is akadt, aki elfelejtette a jegyét megváltani. Van olyan szempont, melyből ezt az eljárást talán el lehet ítélni. Ez azonban nem feltétlenül a mi szempontunk is. Mi örvendünk annak, ha előadásaink iránt akkora az érdeklődés, hogy a pontos jegyellenőrzés a mi be rendezkedésünk mellett lehetetlen, s épen ezért nem is kívánjuk az ellenőrzést ezután sem szigorítani. Hála Istennek, a hallgatók tömeges megjelenése kezd gyakrabban előfordulni, ami arra mutat, hogy városunk közönségének még egy éve jogosan panasztolt közönye, megtörött.

Nagy hálátlanság volna, ha nem állapítanók meg, hogy ebben nagy része van a helyi sajtónak, mely minden alkalommal, szívesen állott közléseink tekintetében rendelkezésünkre. A legkevesebb amit ezért nyujtanunk kell a hálás köszönet, melynek erről a helyről őszinte szívből adunk kifejezést. Ennek a köszönetnek sem őszinteségét, sem mélységét nem befolyásolja az, ha időnként — újabban, hála Istennek, már csak nagyon szórványosan — olyan hangok is hallatszanak, melyek talán nem mindig maradnak meg a tárgyilagos kritika keretében. Eszünk ágában sincs, hogy ezeket a kifogásokat rossz néven vegyük, aminthogy nem kaptjuk el magunkat az esetleg megnyilvánuló elismeréstől. Úgy az egyiket, mint a másikat tudomásul vesszük, alaposan mérlegeljük és az ennek alapján

jelentkező eredményt igyekszünk becsületesen értékesíteni. Ma, amikor annyian *harcolnak* a maguk gyakran nagyon is ellentétes igazságáért, mi az a kör akarunk lenni, ahol *dolgoznak a magyar jövőéért*. Meg vagyunk győződve, hogy ezzel a munkával, mely fájdalom, mert diadalmas lárma nélkül, úgy szólván észrevétlenül tünteti el az ellentéteket, olyan építő munkát végzünk, amely szerény méretei mellett is méltó arra, hogy hívatkozzunk reá.

Abban a szilárd meggyőződésben, hogy amikor a most vázolt úton haladunk, egész biztosan és egyenesen a kitűzött cél felé közeledünk, ismételten köszönjük a helybeli sajtó fel nem becsülhető támogatását a múltra vonatkozólag és bizalommal kérjük a jövőre nézve.

A szabadegyetemi előadások jövedelmét ebben az évben is teljes összegükben folyóiratunk kiadására fordítottuk. E helyen illesse hálás köszönetünk az előadókat, akik a tiszteletdíjakról ez idén is lemondtak erre a célra.

Az *ACTA-füzetek* az elmúlt évben is aránylag sűrű egymásutánban vittek hírt az egész világba. Összesen öt füzet jelent meg, körülbelül 20 ív terjedelemben. (L. mell.) Költségük felülmúlta a 23 milliót. Az eladott füzetekből mintegy egy millió korona folyt be. De az anyagi jövedelmet nem ez képviseli, hanem az a — kb. 75-féle — folyóirat és nagy halmaz könyv, melyet a szétküldöttekért cserébe kaptunk, a szó szoros értelmében a világ minden részéből. Ezek tanúskodnak egyúttal arról az erkölcsi sikerről, melyet pénzértékben fel sem lehet mérni. Csak annyi bizonyos, hogy a ráfordított költség a csere révén búsán megtérül, s az erkölcsi nyereség azon felül tisztán megmarad.

Egyesületünk fontos gondoskodásának tárgya továbbra is az ACTA, melynek szerkesztőbizottsága — élén dr. Kolosváry Bálint egyetemi ny. r. tanárral — példaadó önzetlenséggel és buzgósággal végzi munkáját. A szerkesztőbizottság javaslatának megfelelően némely változtatások is fognak történni. Így a természettudományi sectiot két részre osztjuk; az egyik rész az élettani tudományokat öleli fel, a másik az ásvány- és földtan mellett a fizikát és chemiát. Minél jobban meggyökeresedik egyetemünk, annál nagyobb lendületet vesz tudományos személyzetének irodalmi működése is, mely a nyilvánosságot

követeli. Igaz ugyan, hogy egyik-másik intézet — növénytan, archeologia — maga is teremtett saját kiadványt, az örvendetes jelenség mégis csak az, hogy az ACTA, mint az egész egyetem tudományos folyóirata, megnövekedett igényekkel kell, hogy számoljon. Ezért a folyó évre ezen a címen a múlt évi összegnek kétszeresét állítottuk be költségvetési tervezetünkbe. Ahhoz, hogy ezt tehessük, nagy mértékben járult hozzá egyetemiünk tanácsának az a határozata, mellyel erre a félévre tízmillió koronát bocsátott e célra rendelkezésünkre.

Itt kell megemlékeznünk arról, hogy választmányunk 2,500.000 koronával támogatta dr. Stief Sándor tanársegéd „Az extrapyramidális rendszer rövid vázlatá” c. munkájának és 4 millió koronával dr. Somló Bódog irodalmi hagyatékának kiadását. Dr. Dósa István főszolgabíró úr három milliós adományát pedig teljes egészében az archeologiai intézetnek adta, a bökényi ásatások céljára. Az ásatások eredményéről az azokat vezető dr. Banner János egyetemi m. tanár, az archaeologiai intézet adjunktusa, a bölcsészeti szakosztály legközelebbi szakülésén tesz jelentést, amely az intézet sajtó alatt levő folyóiratában fog megjelenni.

Jövőre nézve Választmányunk a tudományos célokra előirányzott költségvetési tételen kívül egyelőre négy, egyenként 600.000 koronás helyet kíván ösztöndíjképen juttatni az egyetemi ifjúságnak. Az ilyen módon szükségessé váló 2,400.000 koronás tételt költségvetési előirányzatunkba be is állítottuk abban a biztos reményben, hogy ez a szerény kezdet rohamosan fejleszthető lesz.

Gondoskodás történt azonban, hogy mint minden egyének és emberi közösségnek, úgy Egyesületünknek is meglegyenek a fájdalmas veszteségei is. Az elmúlt év folyamán dr. Demeter György és dr. Márki Sándor egyetemi tanárok, dr. Boross József és dr. Goldschmidt György főorvosok elvesztése okozott őszinte veszteségérzetet körünkben. Egy részüknek még teljességében viruló munkaerejét, másoknak a tapasztalat szülte bölcs irányítását nélkülözzük sajnálatosan. Érdemeiket az illetékes szakosztályok méltatták, választmányunk jegyzőkönyvében megörökítette. — Ugyanaz a Végtelen Bölcsesség, mely elvette őket tőlünk, bizonyára gondoskodni fog

arról, hogy az ő munkarészük elvégzésére utódok álljanak tette készen.

Említettük, hogy újabb helyicsoportok alakításának a terve nem volt megvalósítható. Helyesebben, a megvalósítás erre az évre toldott át. Ilyen körülmények között csak a *hódmezővásárhelyi helyicsoport* működött, egyfelől a helybeli közköz-
házban ebben az évben is megtartott szakülésekkel, másfelől a tavaszi ciklusban 7, az őszi 6 szabadegyetemi előadás rendezésével, melyeket a központban is előadó egyetemi tanárok tartottak, szintén díjtalanul. (L. mell.) Hódmezővásárhely közönsége ebben az évben is hű volt önmagához; az előadások látogatottsága nemcsak elérte, hanem örvendetes fejlődés tanúságául felül is múlta az előző évit. E tények minden szónál éke-
sebben tanúskodnak a helyicsoport vezetőségének odaadó munkásságáról.

Szaksztályaink közül:

a jog- és államtudományi 7 szakülést tartott ugyanannyi előadással;

az orvostudományi 25 szakülést tartott 45 előadással és 35 bemutatással;

a természettudományi 6 szakülésben 12 előadást hallgatott meg.

A bölcsészeti-, nyelv-, irodalomtörténeti és történeti szaksztálynak csak első félévi működése volt zavartalan. Ekkor 6 szakülést tartott hét előadással. Július 1-én elvesztette elnökét, dr. Márki Sándort, minek következtében a második félévi működés megfelelő előkészítése nem történhetett meg. A megüresedett elnöki széket a november 25-én tartott szaksztályi közgyűlés dr. Buday Árpád egyetemi ny. r. tanárral töltötte be.

Csak egész röviden kell még megemlékeznünk egyesületünk anyagi helyzetéről. A zárszámadás tanúsága szerint 63,215.710 kor. bevétellel szemben 47,857.650 kor. kiadás, vagyis végeredményében 15,359.060 kor. pénztári maradvány mutatkozik. Ezen kívül van az Egyesületnek 400 drb. Szeged-Csongrádi Takarékpénztári részvénye mintegy 300 millió korona értékben és 3,000.000 koronányi alapító-tagsági díjból befolyt, tőkésítendő készpénze.

Ezzel be is fejezhetjük jelentésünket. A záró szó legyen a köszöneté, melyet Egyesületünk pártfogói, kicsinyek és na-

gyok, iránt rovunk le, — általában. De legyen szabad mégis külön kiemelniünk Szeged thj. sz. kir. és Hódmezővásárhely thj. jogú városok közönségének hivatalos képviselőit, mint hálánkra különösen érdemeseket. Őket — egészen bizonyosan — nem az vezette, mintha a mi erőtelen hálánkra pályázni kívántak volna. Hanem annak megértése, hogy ez az Egyesület a szomorú magyar jelen felderítésén és a szebb, jobb, mert nemesebb és igazabb magyar jövő megteremtésén munkálkodik. A maga csendes eszközeivel, kevés feltűnéssel, de erős akarással és hazafias szent eltökéltséggel. Köszönjük, hogy ezt megértették, amit abból tudunk, hogy támogatásunkra siettek. Biztosítjuk őket épen úgy, mint mindenkit, hogy nekünk semmi más célunk nincs, mint a pillanatnyilag megroppant ezer esztendő magyar haza és magyar nemzet újjáépítéséhez összehordani annyi téglát, amennyit csak lehet, lelkünk mélyéből fakadó becsületes józansággal vigyázva arra, nehogy az építők „különb-különb nyelven való beszéde“ bábeli zavart okozzon a szentséges munka közben. Nem beszélünk többet, mint amennyi múlhatatlanul szükséges, mert nem a vitát tekintjük feladatunknak, hanem a munkát; amaz gyakran okoz félreértést, emez mindig összehozza a becsületesen akarókat. Ezen az alapon kérjük minden magyar embertől a tőle telhető támogatást, aminthogy minden testvérünknek az elnyomottságban, a gyötörtetésben felajánljuk a tőlünk telhető. Szentül hisszük, hogy ebben a szellemben dolgozva, méltó munkásai leszünk a legfőbb és most legszentebb magyar célnak!

Szegeden, az Egyetem Barátainak Egyesülete 1926. március 22-iki választmányi üléséből.

Dr. Buday Árpád,

egyetemi ny. r. tanár, főtitkár.

Mellékletek.

I. Szabadegyetemi előadások.

A) Szegeden.

Első sorozat.

- Jan. 21. és 22-én. *Dr. Buza László*: A nemzetek szövetsége. (2 előadás.)
Jan. 29. és febr. 5. *Dr. Moór Gyula*: A társadalmi élet fejlődésének irányai és az orosz bolsevizmus. (2 előadás.)
Febr. 12. *Dr. Szandtner Pál*: A politika és a politikai műveltség jelentősége.
„ 19. *Dr. Laky Dezső*: Kriminálstatisztikai megfigyelések.

Második sorozat.

- Márc. 5. és 12. *Dr. Szentpétery Zsigmond*: A föld képződése. (2 előadás.)
„ 19. *Dr. Széky Tibor*: A táplálkozás vegytana.
„ 26. és ápr. 2. *Dr. Györffy István*: Növényeink és az ember. (2 előadás.)
Ápr. 23. és 30. *Dr. Geley József*: Az állatvilág és az ember. (2 előadás.)
Május 7. *Dr. Pfeiffer Péter*: A levegő és a világűr physikai jelenségei.

Harmadik sorozat.

- Október 15. és november 26. *Dr. Kováts Ferenc*: A modern város keletkezése. (2 előadás.)
„ 29. és nov. 5. *Dr. Polner Ödön*: A politikai pártok. (2 előadás.)

Negyedik sorozat.

- Nov. 12. és 19. *Dr. Imre Sándor*: Neveléstudományi kérdések. (2 előadás.)
Dec. 3. és 10. *Dr. Buday Árpád*: Utazás a régi görög földön. (2 előadás.)
„ 17. *Dr. Zolnai Béla*: Irodalmunk és az irodalomtudomány.

B) Hódmezővásárhelyen.

- Március 7. *Dr. Moór Gyula*: A társ. élet fejlődésének újabb irányai és az orosz bolsevizmus.
„ 13. *Dr. Buza László*: A nemzetek szövetsége és Magyarország.
„ 18. *Dr. Laky Dezső*: A választások statisztikája.

- Ápr. 1. *Dr. Kubinyi Pál*: Nővédelmi propaganda előadás a méhrákról.
 „ 4. *Dr. Szandtner Pál*: A politika és a politikai műveltség jelentősége.
 Május 2. *Dr. Farkas Béla*: A májmételyről.
 „ 9. *Dr. Zehery Lajos*: A boszorkányhit és a boszorkánypercek.
 Okt. 4. *Dr. Geley József*: A Darwin-elmélet mai állása.
 „ 11. *Dr. Széky Tibor*: A táplálékok vegytana.
 „ 18. *Dr. Szentpétery Zsigmond*: A föld keletkezése.
 „ 25. *Dr. Imre Sándor*: A gyermekek hazudozásának rugói és ellen-
 szerelei.
 Dec. 3. *Dr. Poiner Ödön*: A politikai pártok.
 „ 10. *Dr. Buday Árpád*: A régi Görögország emlékei.

II. A szakosztályokban tartott előadások.

A) Jog- és társadalomtudományi szakosztály.

- Febr. 14. *Dr. Kersch Ferenc*: Individualitások a jogszolgáltatásban.
 Márc. 9. *Dr. Zehery Lajos*: Emlékbeszéd a büntető perrendtartási törvény
 25 éves évfordulójára.
 Ápr. 12. *Dr. Tóth Károly*: Beismerés a polgári perben.
 Okt. 24. *Dr. Ereky István*: A közigazgatási jog és a közigazgatási jogtudo-
 mány kialakulása Angliában.
 Nov. 22. *Dr. Kosutány Ignác*: A magyar házassági jog és a Codex juris
 Canonici.

B) Orvosi szakosztály és a vele egyesült szegedi orvosegylet.

- Dr. Ács Loránd*: Hydrocephalus internus.
Dr. Vitéz Berde Károly: Szegeden és környékén honos fonálgomba tenyész-
 zetek. — A szegedi mikrosporiasis járvány tanulságai. — Nagy
 papulás lues eset. — Tapasztalatok az Orsós-féle autovaccinával.
Dr. Berkessy László: Takonykór esetek.
Beck Aladár állatorvos: Ektopia cordis borjúnál.
Dr. Burger Károly: Kérges medencebeli izzadmány és multiplex osteoma.
 — Teljes méhrehedés esete. — Vérzések kezelése, a lepényi idő-
 szakban. — Litzmann f. obliquitásnál végzett Kieland fogó. —
 Halálos végű felnyársaltatás esete.
Dr. Bodó László: Erythrocyonosis cutis symmetrica.
Dr. Boross József: Lépsérülések műtéttel gyógyult esetei.
Dr. Both Jolán: Szőlőcukor meghatározási módszerek.
Dr. Ditrői Gábor: Hályog műtét. — Jennings-féle entropium műtét. —
 Chlamydotrix ochracea és gallionella ferruginea, mint kórokozó.
Dr. Deutsch Béla: Fehérje kezeléssel kiváltott uraemia.
Dr. Dávid Lajos: Az összeférhetetlen gyógyszerkeverékek, gyógyszerészeti
 szempontból.

- Dr. Engel Rudolf:* A malariás fertőzés lehetősége a paralysis malariával való kezelésénél. — Malleus esetek kórbonctani készítményei. — Diagnostikai nehézségek a lymphogranulomatosis kórjelzésénél.
- Dr. Erdélyi Jenő:* Labirynthus gyuladás esete. — Oesophogoskopiai esetekről.
- Dr. Falta Marcell:* Trachoma műtét.
- Dr. Farkas Béla:* A distomum hepaticumról.
- Dr. Filep Aladár:* A virulentia meghatározás értékéről.
- Dr. Geley József:* A ciliumok finomabb szerkezete.
- Dr. Haniss Elemér:* A csecsemőkori sorvadás alakjairól. — Decomponált csecsemő. — Az egészséges csecsemő gyomor secretio típusai. — A Dick-féle reakcióról.
- Dr. Hosszú László:* Anus praeternaturalis.
- Dr. Illés Imre:* Háborús tapasztalatok és következtetések.
- Dr. Issekutz Béla és Végh Ferenc:* Az arsenhez való hozzászokásról.
- Iff. Janosó Miklós:* Két új módszer sejtek Golgi-féle készülékének feltüntetésére.
- Dr. Jeney Endre:* A bőr jelentősége a fertőzés és mentesség szempontjából.
- Dr. Jankovics László:* Lúgmérgezési esetek.
- Dr. Kanyó Béla:* A takonykór bacillus tenyésztése.
- Dr. Konczwald Tibor:* A szegedi iskolásgyermekek fején talált bőrbetegségek. — Hypertrichosis acquisita.
- Dr. Kovács Ferenc:* Mellüri savós izzadmányból tenyésztett gümöbaccillus tenyészet. — Beszámoló külföldi tanulmányutamról. — Basedow és Addison-kór esetei.
- Dr. Kiss Menyhért:* Az abortus kezeléséről.
- Dr. Kovács József:* Régi orvosokról és az orvosi gyakorlatról.
- Dr. Kubinyi Pál:* Császármetszés esete. — A vetelés kezeléséről, védekezés magzatűzés terjedése ellen.
- Dr. Lukács József:* Trypsinvizsgálat egészséges és beteg csecsemőknél. — Újabb adat a csecsemő pancreas élettanához.
- Dr. Lőrincz Ferenc:* Hypernephroma malignum esete.
- Dr. Machanszky László:* A tüdőtuberculosis sebészi gyógykezeléséről. — Appendicitis esete.
- Dr. Molnár József:* Az elektromosság orvosi alkalmazásánál előforduló szerencsétlenségek. — A rák gyógyítása „Röntgen” sugarakkal.
- Dr. Ormós Pál:* Adatok az arteiosklerosis aetiológiájához. — A hypophysis daganatokról.
- Dr. Pap Karola:* Allergiás vizsgálatok kanyarónál.
- Dr. Rejtő Kálmán:* Takonykór eset moulage-ai.
- Dr. Reinbold Béla:* Haemochromogen kristályok.
- Dr. Schmiedt Ferenc:* A Balaton gyógytényezői és orvosi indikációi.
- Dr. Szentkirályi Zsigmond:* Belső szervek moulage-ai. — Salvarsan halál-esete. — Thyreoiditis syphilitica.
- Dr. Török Gábor:* A csecsemők hyperaciditásáról.
- Dr. Treer József:* Tályog a sinus sigmoideus falában perisinualis abscessus után.

- Dr. Temesváry Ernő:* Pylorus spasmus műtéttel gyógyult esete.
Dr. Troján Emil: Idegen test — végbélben. — Ductus omphalo entericus apertus.
Dr. vitéz Varga Lajos: Beszámoló párisi tanulmányútról.
Dr. Varga Kálmán: A gonorrhoea kezelésének kritikai ismertetése.
Dr. Waltner Károly: A csecsemőgyomor fermentjei.
Dr. Vidakovits Kamill: Spina bifida esetek. — Vesetuberculosis eset.

C) Bölcsészet-, nyelv-, irodalom- és történettudományi szakosztály.

- Febr. 4. *Dr. Buday Árpád:* Emlékezés Finály Henrikről. — *Dr. Szakáll Zsigmond:* India története különös tekintettel az öntözésekre.
 Febr. 11. *Dr. Tonelli Sándor:* Történettanítás a cseh középiskolákban.
 Márc. 4. *Móra Ferenc:* A Somogyi-könyvtár ősnymtatványai.
 „ 18. *Dr. Buday Árpád:* Történelemtanítás a román középiskolákban.
 Ápr. 1. *Haász Imre:* A szegedi boszorkánypörök.
 Május 13. *Dr. Tóth Béla:* A romanticizmus lelki formája.

D) Természettudományi szakosztály.

- Jan. 28. *Dr. Györffy István:* Mohaseratológiai esetek. — *Dr. Farkas Béla:* Adatok a Parifecek ovogenesisiseinek és sperniogenesisiseinek ismeretéhez.
 Febr. 12. *Dr. vitéz Lengyel Endre:* Beszámoló külföldi tanulmányutamról. — *Dr. Szentpétery Zsigmond:* Petrogenetikai észleletek a Börzsönyi hegység északi részén. — *Dr. Sümeghy József:* Középmiocén kőületek a Börzsönyi hegység északi részéről.
 Febr. 26. *Dr. Györffy István:* Újabb botanikai kutatások eredménye a Magas Tátrában. — *Dr. Széky Tibor:* Carbinolok és phenolaehterek kondenzálása útján nyert új vegyületekről.
 Márc. 13. *Pákh Erzsébet:* Oroszországi vasbakterium-ritkaság hazánkban. — *Kol Erzsébet:* Ujdonságok a Magas Tatra elga-filórájából.
 Ápr. 29. *Dr. Kőszeghy Dénes:* Hypophasphytok térifogatos értékmeghatározása. Adatok a hypophasphorostai szerkezetéhez. — *Dr. Rotarides Mihály:* Adatok a tüdőcsigák középbélmirigyének ismeretéhez. (Készítmények bemutatásával.)
 Május 13. *Dr. Györffy István:* A növénytan egyik alapelvével ellentétes mohajelenség. — *Dr. Farkas Béla:* Megtermékenyítés a Poriferekben. (Készítmények bemutatásával.)
 Május 20. *Dr. Lengyel Endre:* Pilisszentlászló környékének petrogenetikai viszonyai. — *Kolosváry Gábor:* A szongáriai cselőpók pár alak-tani kérdéséről. (Készítmények bemutatásával.)
 Nov. 4. *Dr. Geley József:* Kannibálizmus a véglények között. — *Dr. Sümeghy József:* Szeged környékének földtani viszonyai.

- Nov. 18. *Dr. Rotarides Mihály*: Adatok a *Cepaea Vindobonensis* térváriabilitásának ismeretéhez. — *Kolosváry Gábor*: A szongáriai cselőpók és a pokoli cselőpók elterjedése Szeged körül és annak okai.
 Dec. 9. *Dr. Geley József*: Ujabb adatok a csalánsejtek csodavilágához. — *Dr. Sümeghy József*: Az őslénytan mai állása.

III. Az egyesület kiadványai 1925-ben :

1. Jelentés az egyesület 1922—24. évi működéséről.

2. A M. KIR. FERENCZ JÓZSEF-TUDOMÁNYEGYETEM

TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEI

ACTA

LITTERARUM AC SCIENTIARUM

REGIAE UNIVERSITATIS HUNGARICAE FRANCISCO-JOSEPHINAE.

Sectio juridico-politico.

Tom. I. fasc. 4. *Meszlény Artur*, Josef Kohler als Mensch und Gelehrter.

Sectio philologico-historica.

Tom. I. fasc. 2. *Miskolczy István*, Anjou Károly balkáni politikája.

Sectio scientiarum naturalium.

Tom. II. fasc. 1. Tartalma:

A. de Degen, Rosa Győrffyana nov. s. p. — *Tibor Széki*, Über die Kondensation von Phoenolaethern mit Carbinolen. — *I. Miháltz*, Die Köhle von Kiskóh. — *I. Győrffy*, Phytophaenologie Szegediensis annorum 1923 et 1924. — *Jenő Mátyás*, Mikrometrische vergleichendanatomische Studien an den Knochenröhrchen. — *Dr. Farkas Béla*, A term. tudom. szakosztály 1923. évi működéséről.

Sectio scientiarum mathematicarum.

Tom. II. fasc. 2. Tartalma:

Sz. Nagy J., Über einen v. Standtschen Satz., — *Bauer M.* Zur Theorie der algebraischen Körper. — *Ore Ö.*, Verallgemeinerung des vorstehenden Satzes von Herrn Bauer. — *Fejér L.*, Über die Positivität von Summen, die nach trigonometrischen oder Legendreschen Functionen fortschreiten (Erste Mitteilung). — *Riesz F.*, Über subharmonische Functionen und ihre Rolle in der Functionentheorie und im der Potentialtheorie. — *Radó T.*, Über den Begriff der R'emanischen Fläche. — *Bibliographie.*

Tom. II. fasc. 3. Tartalma:

Pólya G., Über eine geometrische Darstellung der Fareyschen Reihe. — *Rédei L.*, Ein neuer Beweis des quadratischen Reciprocitätssatzes. — *Gergely E.*, Über die Variation von Doppelintegralen mit variierender Begrenzungslinie. — *Radó T.*, Bemerkung über die Differentialgleichungen zweidimensionaler Variationsprobleme. — *Keréjártó B.*, Remarques sur des propriétés topologiques sur les familles de surfaces et de courbes. — *Klug L.*, Über konjugierte Kegelschnitt-tripel. — *Grossmann M.*, Das vollständige Fokolsystem einer ebenen algebraischen Kurve. — *Lánczos K.*, Zur Anwendung des Variationsprinzips in der allgemeinen Relativitätstheorie.

NB. Ezenkívül támogatta az egyesület:

Dr. Somló Bódog volt ny. r. tanár irod. hagyatékának és *dr. Stiet Sándor* tanársegéd „Az extrapyramidális rendszer rövid vázolata“ c. munkájának kiadását.

IV. Az egyesület vagyoni viszonyai.

Az egyesületnek ez idő szerint van 400 drb Szeged-Csongrádi Takarékpénztári részvénye, mintegy 30 millió korona értékben.

Zárszámadás az 1925. évi kezelésről:

A) Bevételek:

1. Múlt évi maradvány	4,182.149 kor.
2. Rendes tagsági díjakból és adományokból	16,037.500 „
3. Alapítótagsági díjakból (<i>tőkésítve</i>)	3,000.000 „
4. Szeged thj. sz. kir. város segélye szabadegyetemi előadások céljára	10,000.000 „
5. Szegedi szabadegyetemi előadásokból	6,845.400 „
6. Hmvásárhelyi „ „ „ „	6,113.000 „
7. Vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól	2,125.000 „
8. Szeged-Csongrádi Tkpt.-i részvények után	3,251.752 „
9. Kamatjövedelem	686.299 „
10. Tandíjjutalék maradványaiból	10.610 „
11. <i>Acta</i> eladásából	965.000 „
12. VKM. miniszteriumtól az <i>Acta</i> részére	13,000.000 „
Összesen	66,216.710 kor.

B) *Kiadások:*

1. Szabadegyetemi előadások költségeire	2,087.250 kor.
2. Titkári hivatal költségei, meghívók, posta- költs. stb.	954.500 „
3. <i>Acta</i> kiadási költsége	23,728.400 „
4. Tagsági díj visszatérítés, pénzbeszedő és altiszt jutalma	165.000 „
5. Archaeologiai intézetnek ásatásokra	3,000.000 „
6. Részvényekért	1,045.000 „
7. Évi jelentés nyomdai költségei	5,207.500 „
8. Titkár tiszteletdíja 1924-re	500.000 „
9. Dr. Sümeghy Józsefnek tanulmányi segély	3,000.000 „
10. Dr. Stief Sándor tanársegéd könyvének kiadásához hozzájárulás	2,500.000 „
11. Dr. Somló Bódog munkáinak kiadásához hozzájárulás	4,000.000 „
12. Szakosztályok nyomtatványköltségei	170.000 „
13. Két irattári szekrény főtitkári hivatalnak	1,500.000 „
Összesen	47,857.650 kor.

C) *Egyenleg:*

Bevétel	66,216.710 kor.
Kiadás	47,857.650 „
Maradvány	18,359.060 kor.

melyből 3,000.000 (Hárommillió) korona (Bev. 3. tét.) tőkésítetett, 1 (egy) millió korona a pénztáros tiszteletdíjaként az 1925. évre utalványoztatott, míg 14,359.060 (Tizennégymillió-háromszázötvenkilencezerhatvan) korona a jövő évre átvitetett.

Költségvetési előirányzat az 1926. évre.

A) Szükséglet:

1. Az Acták költségeire	40,000.000 kor.
2. A szabadegyet. előadások költségeire	12,500.000 „
3. Tudományos kutatások segélyezése	12,000.000 „
4. Négy stípendium á 600.000 kor.	2,400.000 „
5. Szakosztályok kiadásai és nyomtv. szüks.	2,500.000 „
6. Az évi jelentés nyomtatási költsége	2,000.000 „
7. Postaköltség, levelezés, portó stb.	500.000 „
8. Irodai szükségletekre	250.000 „
9. Egyesületi pénztáros tiszteletdíja	1,000.000 „
10. „ titkár	500.000 „
11. „ gépirónő	400.000 „
12. Egy pénzbeszedő jutalmazására	300.000 „
13. Egy küldönc jutalmazására	300.000 „
14. Előre nem látott kiadások	1,709.060 „
Összesen	<u>76,359.060 kor.</u>

B) Fedezet:

1. Múlt évi készpénz maradvány	14,359.060 kor.
2. Az évi rendes tags. díjakból	13,000.000 „
3. A szabadegyetemi előadásokból	12,000.000 „
4. A tud. egyet. tanácsától az act. jav.	10,000.000 „
5. Szeged szab. kir. várostól	10,000.000 „
6. Hmv. város által felajánlott 500 ak.	8,500.000 „
7. Szeged-Csongrád részv. ut. osztalék	2,000.000 „
8. Az acták jövedelméből	1,000.000 „
9. VKM-től államsegély címén	5,000.000 „
10. Kamatjövedelem	500.000 „
Összesen	<u>76,359.060 kor.</u>

Folyó évi tagsági díj 20.000 kor.

V. Az egyesület vezetősége.

A) Központi vezetőség.

a) Tisztikar:

Örökös elnök: Gr. Bethlen István.

Ügyvezető elnök: Dr. Menyhárt Gáspár.

Alelnökök: Dr. Gaál Endre és Dr. Imre Sándor.

Főtítká: Dr. Buday Árpád.

Fénztáros: Holló Domokos.

Ellenőrök: Rómer Gergely és Séhner Ferenc.

Titkár: Dr. Széchenyi Sándor.

b) *Választmányi tagok:*

Dr. Aigner Károly	Koós Elemér
begavári Back Bernát	Dr. Márki Sándor
Dr. Banner János	Orosz Pál
Dr. Boros Dezső	Dr. Papp Nándor
Dr. Bibó István	Dr. Parasz kay Gyula
Deli Géza	Prelogg József
Dr. Dósa István	Dr. Reinbold Béla
Elekes Gyula	Dr. Riesz Frigyes
Dr. Engel Rudolf	Schill Fülöp
Dr. Ereky István	Dr. Somogyi Szilveszter
Dr. Gelei József	Dr. Soós István
Dr. Hahn Sándor	Dr. Szalay József
Dr. Haar Alfréd	Dr. Szandtner Pál
Dr. Heinrich István	Szász Iván
Homola Rezső	Dr. Széll Gyula
Dr. id. Imre József	Dr. Széki Tibor
Dr. Jancsó Miklós	Dr. Tonelli Sándor
Dr. Kelemen Béla	Dr. Tóth Imre
Kiss Ferenc	Dr. Tóth Károly
Dr. Kolosváry Bálint	Várhelyi József
Dr. Konczwald Endre	Wimmer Fülöp
Dr. Wolf Ferenc.	

c) *Számvizsgáló bizottság:*

Dr. Tóth József, Mangult János és Nagy Kálmán.

B) A szakosztályok vezetőségei.

a) *Jog- és társadalomtudományi szakosztály:*

Elnök: Dr. Kolosváry Bálint. *Társelnökök:* Dr. Aigner Károly, Dr. Konczwald Endre, Dr. Orosz Pál, Dr. Reiniger Jakab, Dr. Somogyi Szilveszter, Dr. Szász Iván. *Titkár:* Dr. Kelemen László. *Jegyző:* Dr. Vinczi Károly. *Választmány:* Dr. Bártkányi Zoltán, Dr. Boross Dezső, Dr. Bottka Sándor, Dr. Curry Richárd, Dr. Dobay Gyula, Elekes Gyula, Dr. Ereky István, Dr. Gál Endre, Dr. György Endre, Dr. Harsányi Elemér, Dr. Kiss Albert, Dr. Kószó István, Dr. Kosutány Ignác, Dr. Laký Dezső, Dr. László Adolf, Dr. Ludvig Rezső, Dr. Moór Gyula, Dr. Mottika Adolf, Dr. Muntyán István, Dr. Papp Róbert, Dr. Parasz kay Gyula, Dr. Polner Ödön, Dr. Sajtos Samu, Dr. Szakáts József, Dr. Szalay József, Dr. Szász János, Dr. Széll

Gyula, Dr. Taschler Endre, Dr. Tonelli Sándor, Dr. Tóth Imre, Dr. Tóth Károly, Dr. Turóczy Mihály, Dr. Ujj József, Dr. Végmann Ferenc, Dr. Wild Károly, Dr. Zombory Jenő.

b) *Az orvostudományi szakosztály és a vele egyesült Szegedi Orvosegylet tisztikara és választmánya:*

Elnök: Dr. Jancsó Miklós. *Üléselelnökök:* Dr. Kovács József, Dr. Lőte József, Dr. Meskó Zoltán. *Első titkár:* Dr. Engel Rudolf. *Másodtitkár:* Dr. Kovács Ferenc. *Jegyző:* Dr. Heiner Lajos. *Könyvtáros:* Dr. Kovács Ödön. *Választmányi tagok:* Dr. Falta Marcel, Dr. Hanke Emil, Dr. Machánszky László, Dr. Kubinyi Pál, Dr. Genersich Antal, Dr. Papp Nándor, Dr. Poór Ferenc, Dr. Reinbold Béla, Dr. Vidakovich Kamill, Dr. Wolf Ferenc.

c) *Bölcsészet-, nyelv- és történettudományi szakosztály:*

Elnök: Dr. Buday Árpád. *Alelnökök:* Dr. Bartók György, Dr. Horger Antal, Dr. Dézsi Lajos. *Főtítkár:* Dr. Banner János. *Titkár:* Dr. Fírbás Oszkár. *Könyvtáros:* Dr. Csaba Jenő. *Jegyző:* Gregorics Izidor. *Választmányi tagok:* Dr. Csengery János, Dr. Erdélyi László, Dr. Gaál Endre, Dr. Hermann Antal, Dr. Hornyánszky Gyula, Dr. Huszti József, Dr. Kelemen Béla, Dr. Kogutowicz Károly, Dr. Marót Károly, Dr. Mészöly Gedeon, Prelogg József, Schill Fülöp, Dr. Schmidt Henrik, Dr. Szádeczky K. Lajos, Tóth József, Dr. Schilling Gábor, Dr. Lippay György, Cs. Sebestyén Károly, Móra Ferenc.

d) *Természettudományi szakosztály:*

Elnök: Dr. Széki Tibor. *Főtítkár:* Dr. Farkas Béla. *Üléselelnökök:* Dr. Pfeiffer Péter, Dr. Györfi István, Dr. Gelei József, Dr. Szentpétery Zsigmond, Dr. Thierring Oszkár. *Titkár:* Huber Imre. *Jegyző:* Dr. Vitéz Lengyel Endre. *Választmányi tagok:* Dr. Gyulai Zoltán, Dr. Mayer Márton, Deli Géza, Gammer Béla, Dr. Alexander Lajos, Kiss Ferenc, Temesváry Rezső, Dr. Fodor Kálmán, Papp István, Mika Béla, Balázs Károly, Czögler Kálmán, Pongrácz Albert.

e) *Hódmezővásárhelyi helyicsoport:*

Elnök: Dr. Soós István. *Titkár:* Dr. Szentkirályi Zsigmond. *Pénztáros:* Dr. Futó Jenő. — A 15 tagú választmány névsorát nem közölték velünk.